

Kurzus megnevezése: Klasszikus magyar irodalom I. 1750–1850.
Kurzus megnevezése angolul: Classic Hungarian Literature I.
Kurzus kódja: BBN-MIR11-221
A tételsor érvényessége: 2017 tavaszi szemesztertől

A jegyszerzés módja: *SZÓBELI VIZSGA*, melyet egy szövegismeretet felmérő *BEUGRÓ TESZT* előz meg

Követelmények:

A vizsga előfeltétele egy írásban kitöltött szövegismereti teszt legalább 50%-os eredménnyel való teljesítése. **A kötelező szövegek az egyes tételekhez megadott olvasmányok.**

A kurzust szóbeli vizsga zárja. A szóbeli vizsgán az alábbi 12 témakör tételként funkcionál. A vizsga értékelési szempontjai a húzott tétel kapcsán:

1. a tematikában megadott szerzők megjelölt művéről/műveiről friss olvasmányélmény (ha valaki teljesítette a beugró tesztet, nem jelenti azt, hogy a szóbeli vizsgán az oktató nem ellenőrzi az olvasmányok ismeretét!)
2. az adott szöveg szakmai-irodalomtörténeti értelmezése, a tétel egészének összefüggéseibe kapcsolása, melyhez szükséges a kötelező irodalomtörténeti tankönyv használata
3. az előadások anyaga.

Kurzus leírása, tematikája:

Kötelező irodalom az összes tételhez

- SZILÁGYI Márton – VADERNA Gábor, *A klasszikus magyar irodalom (kb. 1750-től kb. 1900-ig) = Magyar irodalom*, főszerk. GINTLI Tibor, Bp., Akadémiai, 2010, 312–637. (A vonatkozó fejezetek ismerete.)

Ajánlott irodalom az összes tételhez

- BÍRÓ Ferenc, *A felvilágosodás korának magyar irodalma*, Bp., Balassi, 1999 (A vonatkozó fejezetek ismerete. A könyv későbbi kiadásai is használhatóak.)
- DÁVIDHÁZI Péter, *Egy nemzeti tudomány születése: Toldy Ferenc és a magyar irodalomtörténet*, Bp., Akadémiai – Universitas (Irodalomtudomány és kritika), 2004.
- S. VARGA Pál, *A nemzeti költészet csarnokai: A nemzeti irodalom fogalmi rendszerei a 19. századi magyar irodalomtörténeti gondolkodásban*, Bp., Balassi, 2005.
- *A magyar irodalom története*, I–II, főszerk. SZEGEDY-MASZÁK Mihály, Bp., Gondolat, 2007. (Internet: <<http://www.villanyspenot.hu>> A vonatkozó fejezetek ismerete.)
- DEBRECZENI Attila, *Tudós hazafiak és érzékeny emberek: Integráció és elkülönülés a XVIII. század végének magyar irodalmában*, Bp., Universitas, 2009.

1. Eposz és verses elbeszélés – kísérletek nemzeti narratíva megalkotására

Kötelező szövegek:

Gvadányi József, *Egy falusi nótárius budai utazása*; Vörösmarty Mihály, *Zalán futása* (1. ének, 5. ének, 7–10. ének); *A' rom*

Ajánlott szövegkiadások:

- Gvadányi József, *Egy falusi nótáriusnak budai utazása: Rontó Pál*, s. a. r., bev. JULOW Viktor, jegyz. DEME Zoltán, Bp., Szépirodalmi, 1975. (kiegészítésképp az 1790-es kiadás: <http://mek.oszk.hu/10200/10263/10263.htm>)
- VÖRÖSMARTY Mihály, *Nagyobb epikai művek I*, s. a. r. HORVÁTH Károly – MARTINKÓ András, Bp., Akadémiai, 1963 (Vörösmarty Mihály Összes Művei, 4).

- VÖRÖSMARTY Mihály, *Nagyobb epikai művek II*, s. a. r. HORVÁTH Károly – MARTINKÓ András, Bp., Akadémiai, 1967 (Vörösmarty Mihály Összes Művei, 5).

Ajánlott irodalom:

- MARTINKÓ András, *A „földi menny” eszméje Vörösmarty életművében* = Uő., *Teremtő idők*, Bp., Szépirodalmi, 1977, 172–222.

- SZÖRÉNYI László, „...s hű a’ haladékony időhöz”: *Kompozíció és történelemszemlélet a Zalán futásában* = Uő., „*Multaddal valamit kezdeni*”: *Tanulmányok*, Bp., Magvető, 1989 (JAK Füzetek, 45), 36–84.

- *A Rom*, szerk. FÜZI Izabella, ODORICS Ferenc, Bp. – Szeged, Gondolat – Pompeji, 2003 (deKON-KÖNYVEK).

- GERE Zsolt, *Szebb idők: Vörösmarty epikus korszakának rétegei*, Bp., Argumentum, 2013 (Irodalomtörténeti füzetek).

2. Vígeposzok, epikus travesztiák

Kötelező szövegek:

Csokonai Vitéz Mihály, *Dorotya, vagyis a’ dámák’ diadalma a’ fárságon*; Fazekas Mihály, *Lúdas Matyi*; Petőfi Sándor, *A helység kalapácsa*

Ajánlott szövegkiadások:

- CSOKONAI VITÉZ Mihály, *Költemények 4: 1797–1799*, s. a. r. SZILÁGYI Ferenc, Bp., Akadémiai, 1994 (Csokonai Vitéz Mihály Összes Művei), 136–205.

- FAZEKAS Mihály *Összes művei*, I–II, s. a. r. JULOW Viktor – KÉRY László, Bp., Akadémiai, 1955. (Jó szövegkiadás még: FAZEKAS Mihály, *Lúdas Matyi: Válogatott művek*, kiad. SZILÁGYI Márton, Bp., Osiris, 2000.)

- PETŐFI Sándor *Összes költeményei: 1844. január–augusztus*, s. a. r. KISS József – RATZKY Rita – SZABÓ G. Zoltán, Bp., Akadémiai, 1983 (Petőfi Sándor Összes Művei, II).

Ajánlott irodalom:

- DEMETER Júlia, „*Ezer apró szerelmek lantolnak*”: *Csokonai Dorottyája*, Irodalomtörténet, 1997/1–2, 48–62.

- FRIED István, „*Példádon okúljanak a késő unokák*”: *A helység kalapácsa mint paródia*, Irodalomtörténet, 1987/2, 224–256.

- SZILÁGYI Márton, *Kegyelem és erőszak: Fazekas Mihály Lúdas Matyija* = Uő., *Határpontok*, Bp., Ráció, 2007, 164–182.

3. Elbeszélő költemények

Kötelező szövegek:

Petőfi Sándor, *János vitéz*; Arany János, *Toldi*

Ajánlott szövegkiadások:

- ARANY János, *Az elveszett alkotmány: Toldi: Toldi estéje*, s. a. r. VOINOVICH Géza, Bp., Akadémiai, 1951 (Arany János Összes Művei, II). (Jó szövegkiadás még: ARANY János *összes költeményei*, I–II., kiad. SZILÁGYI Márton, Bp., Osiris, 2003.)

- PETŐFI Sándor *Összes költeményei: 1844. szeptember – 1845. július*, s. a. r. KISS József – KERÉNYI Ferenc – MARTINKÓ András – RATZKY Rita – SZABÓ G. Zoltán, Bp., Akadémiai, é. n. [1997] (Petőfi Sándor Összes Művei, III).

Ajánlott irodalom:

- DÖMÖTÖR Ákos – KERÉNYI Ferenc, *A János vitéz egyetemes mesemotívumairól*,

Irodalomtörténeti Közlemények, 1994, 375–380.

- MILBACHER Róbert, *Arany János és az emlékezet balzsama: Az Arany-hagyomány a magyar kulturális emlékezetben*, Bp., Ráció, 2009 (Ligatura), 169–197.

- SZILÁGYI Márton, „Köszönöm az Isten gazdag kegyelmének”: *Arany János: Toldi = Uő, Hagyománytörések: Tanulmányok az 1840-es évek magyar irodalmáról*, Bp., Ráció, 2016, 175–190.

4. A prózaepika története a 18. században

Kötelező szövegek:

Mikes Kelemen, *Törökországi levelek*; Bessenyei György, *Tariménes útazása*

Ajánlott szövegkiadások:

- MIKES Kelemen, *Törökországi levelek és misszilis levelek*, s. a. r. HOPP Lajos, Bp., Akadémiai, 1966 (Mikes Kelemen Összes Művei, I).

- BESSENYEI György, *Tariménes útazása*, s. a. r. NAGY Imre, Bp., Balassi, 1999 (Bessenyei György Összes Művei).

Ajánlott irodalom:

- FRIED István, *Jegyzetek Bessenyei György Tariménes utazása című regényéhez*, Irodalomtörténeti Közlemények, 1981/2, 210–220.

- Péter DÁVIDHÁZI, „We must follow the example of Job”: *The Archetypal Sufferer in Mikes’s Letters from Turkey = Literaturtransfer und Interkulturalität im Exil: Transmission of Literature and Intercultural Discourse in Exile: Transmission de la littérature et interculturelité en exil: Das Werk von Kelemen Mikes im Kontext der europäischen Aufklärung: The Work of Kelemen Mikes in the Context of European Enlightenment: L’oeuvre de Kelemen Mikes dans le contexte des Lumières européennes*, szerk. TÜSKÉS Gábor, Bernard ADAMS, Thierry FOUILLEUL, Klaus HABERKAMM, Bern: Peter Lang, 2012, 112–136.

- *Író a száműzetésben: Mikes Kelemen*, szerk. TÜSKÉS Gábor, Bp., Universitas, 2012 (Historia litteraria, 28).

- LACZHÁZI Gyula, *Társiasság és együttérzés a felvilágosodás magyar irodalmában*, Bp., Ráció, 2014, 129–153.

- SZILÁGYI Márton, *A közjó Bessenyei György Tariménes útazása című regényében (1804)*, Történelmi Szemle, 2016/4, 533–540.

5. Napló- és levélregények érzékeny hagyománya

Kötelező szövegek:

Fanni’ hagyományai; Kazinczy Ferenc, *Bácsmegyeynek össze-szedett levelei*

Ajánlott szövegkiadások:

- *Első folyóirataink: Uránia*, szerk. SZILÁGYI Márton, Debrecen, Kossuth Egyetemi, 1999 (Csokonai Könyvtár: Források, 6), 68–71; 179–191; 260–280. (Interneten: <http://ganyemedes.lib.unideb.hu:8080/dea/bitstream/2437/.../CSKF06.pdf>)

- KAZINCZY Ferenc, *Fordítások Bessenyeitől Pyrkerig: Önállóan megjelent fordításkötetek*, s. a. r. BODROGI Ferenc Máté, BORBÉLY Szilárd, Debrecen, Debreceni Egyetemi, 2009 (Kazinczy Ferenc művei, Második osztály: Fordítások). (Az interneten: <https://dea.lib.unideb.hu/dea/handle/2437/95467>)

Ajánlott irodalom:

- SZILÁGYI Márton, *Kármán József és Pajor Gáspár Urániája*, Debrecen, Kossuth Egyetemi, 1998 (Csokonai Könyvtár, 16).

- LACZHÁZI Gyula, *Társiasság és együttérzés a felvilágosodás magyar irodalmában*, Bp., Ráció, 2014, 154–181.

- HERMANN Zoltán, „Bejárom a sok kertem...”: *Tájképek a Bácsmegyeyben = Uő, A boldogtalanság iskolája: Esszék, tanulmányok az érzékenység a romantika korának magyar irodalmáról*, Bp., Ráció, 2015, 87–106.

6. A történelmi regény alakváltozatai

Kötelező szövegek:

Jósika Miklós, *Abafi*; Eötvös József, *Magyarország 1514-ben*

Ajánlott szövegkiadások:

- JÓSIKA Miklós, *Abafi: II. Rákóczi Ferenc: Regények*, s. a. r. WÉBER Antal, Bp., Szépirodalmi, 1960 (Magyar Klasszikusok).

- EÖTVÖS József, *Magyarország 1514-ben*, szerk. WÉBER Antal, előszó SÓTÉR István, Bp., Magyar Helikon, 1972 (Eötvös József Művei).

Ajánlott irodalom:

- SZILÁGYI Márton, *Megváltás és katasztrófa: Eötvös József: Magyarország 1514-ben = Uő, Határpontok*, Bp., Ráció, 2007, 211–230.

- HITES Sándor, *Még dadogtak, amikor ő megszólalt: Jósika Miklós és a történelmi regény*, Bp., Universitas, 2007 (Irodalomtörténeti könyvtár), 23–150.

7. Prózai kísérletek a 19. század első felében

Kötelező szövegek:

Kölcsey Ferenc, *A' Vadászlak*; Vajda Péter, *Dalhon* (1. füzet); Petőfi Sándor, *A hóhér kötele*

Ajánlott szövegkiadások:

- KÖLCSEY Ferenc, *Szépprózai művek*, s. a. r. SZILÁGYI Márton, Bp., Universitas, 1998 (Kölcsey Ferenc Minden Munkái).

- VAJDA Péter *Művei*, vál., szöveggond., jegyz. MUDRA Viktória – ZÁKÁNY TÓTH Péter, utószó ZÁKÁNY TÓTH Péter, Bp., Kortárs, 2004 (Magyar Remekírók: Új Folyam).

- PETŐFI Sándor *Szépprózai és drámai művei*, s. a. r. VARJAS Béla, Bp., Akadémiai, 1952 (Petőfi Sándor Összes Művei, IV), 11–92.

Ajánlott irodalom:

- NÉMETH G. Béla, *A koraromantikus elbeszélés mesterpéldája: Kölcsey: A' vadászlak*, Irodalomtörténeti Közlemények, 2000/5–6, 745–750.

- DEVESCOVI Balázs, *Kísértetek A' vadászlakban = klasszikus – magyar – irodalom – történet: Tanulmányok*, szerk. DAJKÓ Pál, LABADI Gergely, Szeged, k. n., 2003 (Tiszatáj könyvek), 361–382.

- MARGÓCSY István, *A hóhér kötele = Uő, Petőfi-kísérletek: Tanulmányok Petőfi Sándor életművéről*, Pozsony, Kalligram, 2011, 222–230.

- SZILÁGYI Márton, *A bosszú műve: Petőfi Sándor: A hóhér kötele = Uő, Hagyománytörések: Tanulmányok az 1840-es évek magyar irodalmáról*, Bp., Ráció, 2016, 126–156.

8. Lírai hagyományok a 18. század végén, a 19. század elején

Kötelező szövegek:

Faludi Ferenc, *A tavasz; Tündérkert; Forgandó szerencse; Kiszto ének; A pipárul*

Dayka Gábor, *A virtus becse; Az én örömeim; Szerelmesemhez; Phyllis; A vak szerelem; A bosszús szerelem; Kesergés; Titkos bú; A rettenetes éjszaka; Az esztendő első napján; A*

nemzeti öltözet; Téli dal

Édes Gergely, *Némely tavaszi madarokról; Okosan nyomorgóhoz; Szörköntöst öltő bölcsről; Füsttől ürült tűzű szűzről; A magyar széphez; A borkancsóhoz*

Csokonai Vitéz Mihály, *Az estve; Magyar! Hajnal! Hasad!; Újlesztendei gondolatok; Halotti versek; Szerelemdal a csikóbőrös kulacshoz; Lilla (FIGYELEM! Az egész ciklus!)*

Fazekas Mihály, *Katonai búcsúének; Hortobágyi dal; Nyári esti dal; Ki a boldog; Az én poézisom*

Kisfaludy Sándor, *A' kesergő szerelem*

Berzsenyi Dániel, *Osztályrészem; Horác; A tizennyolcadik század; A halál; Búcsúzás Kemenesaljától; Levéltöredék barátjánhoz; A közelítő tél; A magyarokhoz (Forr a világ...); Fohászkodás; A magyarokhoz (Romlásnak indult...); Életfilozófia; Napóleonhoz; A temető; A Pesti Magyar Társasághoz; A poéta; Gróf Mailáth Jánoshoz; A poesis hajdan és most*

Ajánlott szövegkiadások:

- *Magyar költők: 18. század*, vál., s. a. r., jegyz. MEZEI Márta, Bp., Szépirodalmi, 1983 (Magyar Remekírók).

- BERZSENYI Dániel *Költői művei*, s. a. r. MERÉNYI Oszkár, Bp., Akadémiai, 1979 (Berzsenyi Dániel Összes Művei, I).

- CSOKONAI VITÉZ Mihály, *Lilla*, s. a. r. DEBRECZENI Attila, [Bp.], Ikon, 1996 (Matúra – Klasszikusok). (Figyelem! A Csokonai-összkiadások többnyire nem tartalmazzák egyben a ciklust, csak széttagolva.)

- Kisfaludi KISFALUDY Sándor *Minden munkái*, kiad. ANGYAL Dávid, Bp., I–VIII, 1892–1893.

Ajánlott irodalom:

- CSETRI Lajos, *Nem sokaság, hanem lélek: Berzsenyi-tanulmányok*, Bp., Szépirodalmi, 1986.

- BÉCSY Ágnes, „Halljuk, miket mond a lekötött kalóz”: *Berzsenyi-versek elemzése*, 2. bőv. kiadás, Bp., Korona Nova, 1998 (Műértelmezések).

- DEBRECZENI Attila, *Csokonai, az újrakezdések költője: A felvilágosult szemléletmód fordulata az életműben*, 3. kiad., Debrecen, Kossuth Egyetemi, 1998 (Csokonai Könyvtár, 1).

- LACZHÁZI Gyula, *Társiasság és együttérzés a felvilágosodás magyar irodalmában*, Bp., Ráció, 2014, 182–204.

- MILBACHER Róbert, „A felébredt nemzet ebben az énekben magára lett”. *A Hymnus „nemzetiesítésének” folyamatáról = Uő, Bábel agoráján. Esszék, tanulmányok a nemzeti irodalomról*, Pécs, Pannónia Könyvek, 2015, 24–48.

- HERMANN Zoltán, „az élet nem Román és a' Román nem élet...”, *avagy Vitéz Mihály gyötrelmei = Uő, A boldogtalanság iskolája: Esszék, tanulmányok az érzékenység a romantika korának magyar irodalmáról*, Bp., Ráció, 2015, 107–124.

- Uő, „A' kietlen magánosság Elyziom lelkemnek...” = *uo.*, 125–137.

- VADERNA Gábor, *A bárdköltészet lehetőségei: Berzsenyi Dániel 1803-as költeményei*, Irodalomtörténeti Közlemények, 2015/6, 721–768.

- Uő, *Az érzékeny költészet lehetőségei: A dalciklus példája = A két Kisfaludy: Tanulmányok*, szerk. HANSÁGI Ágnes, HERMANN Zoltán, Balatonfüred: k. n., 2016 (Tempevölgy könyvek, 21), 19–59.

9. Vörösmarty Mihály és a reformkor költészete

Kötelező szövegek:

Kisfaludy Károly, *Mohács*

Kölcsey Ferenc, *Andalgások; Csüggedés; Ideál; Genius száll; Küzdés; Elfajtottás; Rákos nimfájához; Hymnus; Vanitatum vanitas; A Szabadsághoz; Zrínyi éneke; Huszt; Zrínyi*

második éneke

Vörösmarty Mihály, *Az elhaló remény; Alku a természettel; A templomba záratásomkor; A tűnődő; Földi menny; A buvár Kund; Toldi; Szép asszony; Szép Ilonka; Szózat; Késő vágy; A Guttenberg-albumba; Liszt Ferenchez; Az unalomhoz; Az élő szobor; Az úri hölgyhöz; Laurához (Rád nézek...); Fóti dal; Ábránd; A merengőhöz; Keserű pohár; Honszeretet; Gondolatok a könyvtárban; Az emberek; Országháza; Jóslat*

Ajánlott szövegkiadások:

- Magyar költők: 19. század, I–II. kötet, vál. KULIN Ferenc, s. a. r. SZILÁGYI Márton, Bp., Kortárs, 2001 (Magyar Remekírók).
- KÖLCSEY Ferenc, *Versek és versfordítások*, s. a. r. SZABÓ G. Zoltán, Bp., Universitas, 2001 (Kölcsey Ferenc minden munkái).
- VÖRÖSMARTY Mihály, *Kisebb költemények I: 1826-ig*, s. a. r. HORVÁTH Károly, Bp., Akadémiai, 1960 (Vörösmarty Mihály Összes Művei); VÖRÖSMARTY Mihály, *Kisebb költemények II: 1827–1839*, s. a. r. HORVÁTH Károly, Bp., Akadémiai, 1960 (Vörösmarty Mihály Összes Művei); VÖRÖSMARTY Mihály, *Kisebb költemények III: 1840–1855*, s. a. r. TÓTH Dezső, Bp., Akadémiai, 1962 (Vörösmarty Mihály Összes Művei).

Ajánlott irodalom:

- SZÖRÉNYI László, *Az elszánt: Százötven éve jelent meg a Szózat = Uő, „Multaddal valamit kezdeni”*: Tanulmányok, Bp., Magvető, 1989 (JAK Füzetek, 45), 85–93.
- DÁVIDHÁZI Péter, *Őseinket felhozád = Uő, Per passivam resistentiam: Változatok hatalom és írás témájára*, Bp., Argumentum, 1998, 123–143.
- *Vörösmarty és a romantika*, szerk. TAKÁTS József, Pécs – Bp., Művészetek Háza – OSZMI, 2001.
- MILBACHER Róbert, *„Hazádhhoz mint szemedhez”*: A Szózat kötelesség-ethosáról = Uő, *Bábel agoráján. Esszék, tanulmányok a nemzeti irodalomról*, Pécs, Pannónia Könyvek, 2015, 49–71.
- S. LACZKÓ András, *Új nap, régi fény = A két Kisfaludy: Tanulmányok*, szerk. HANSÁGI Ágnes, HERMANN Zoltán, Balatonfüred: k. n., 2016 (Tempevölgy könyvek, 21), 142–159.

10. Petőfi Sándor és kortársai

Kötelező szövegek:

Petőfi Sándor, *A borozó; Hazámban; Jövendölés; Halálvágy; Én; Befordultam a konyhára...; Temetésre szól az ének...; A virágnak megtiltani nem lehet...; Megúnt rabság; Hírös város az aafödön; Füstbe ment terv; Egy estém otthon; Magány; Megy a juhász számaron...; Kerényi Frigyeshez; Az Alföld; Az utáználkhoz; Csokonai; A tintásüveg; Mért nem születtem ezer év előtt?; A természet vadvirága; A magyar nemzet; Ha életében...; Játszik öreg földünk; A világ és én; Költő lenni vagy nem lenni; Magyarország; A négyökrös szekér; A magyar nemes; Éj van...; A világtól elvonulva...; Fa leszek, ha...; Ha az Isten...; Az utolsó ember; Álmaim; Álmos vagyok és mégsem alhatom...; Az örült; Mért vagyok én még a világon; Annyit sem ér az élet...; Mögöttem a múlt...; Viseld egyformán...; Itt állok a róna közepén...; Mi a dicsőség?...; A bánat? egy nagy óceán; Az ember ugyan hova lesz?...; Elmém ezen sokat gondolkodik...; Földét a földmives...; Hány csepp van az óceánban...; Fönséges éj!; Igazság! alszol?; Az álm...; E gazdag úr...; Kereszt; Átok és áldás; Sors, nyiss nekem tért...; Dalaim; Nem ért engem a világ...; Reszket a bokor, mert...; Egy gondolat bánt engemet...; [Szabadság, szerelem!]; Ha férfi vagy, légy férfi...; Kutyakaparó; Palota és kunyhó; A XIX. század költői; Magyar vagyok; A Tisza; A nép nevében; Világosságot!; Kit feledni vágytam; Rongyos vitézek; Legszebb versem; Bányában; Falu végén kurta kocsmá...; A csillagos ég; Beszél a fákkal a bús őszi szél...; Szeptember végén; A szerelem országa; Vasúton; A pusztá télen;*

Anyám tyúkja; [Dicsőséges nagyurak...]; Nemzeti dal; A királyokhoz; Föltámadott a tenger; Miért kísérsz...; Kiskunság; A magyar nép; Itt benn vagyok a férfikor nyarában...; 1848; Szeretlek, kedvesem; Akasszátok föl a királyokat!; Európa csendes, újra csendes...; Pacsirtaszót hallok megint; Szörnyű idő

Ajánlott szövegkiadások:

- *Magyar költők: 19. század, I–II. kötet*, vál. KULIN Ferenc, s. a. r. SZILÁGYI Márton, Bp., Kortárs, 2001 (Magyar Remekírók).
- PETŐFI Sándor *Összes költeményei: 1838–1843*, s. a. r. KISS József – MARTINKÓ András, Bp., Akadémiai, 1973 (Petőfi Sándor Összes Művei, I); PETŐFI Sándor *Összes költeményei: 1844. január–augusztus*, s. a. r. KISS József – RATZKY Rita – SZABÓ G. Zoltán, Bp., Akadémiai, 1983 (Petőfi Sándor Összes Művei, II); PETŐFI Sándor *Összes költeményei: 1844. szeptember – 1845. július*, s. a. r. KISS József – KERÉNYI Ferenc – MARTINKÓ András – RATZKY Rita – SZABÓ G. Zoltán, Bp., Akadémiai, é. n. [1997] (Petőfi Sándor Összes Művei, III); PETŐFI Sándor *Összes költeményei: 1845. augusztus – 1846*, s. a. r. KERÉNYI Ferenc, Bp., Akadémiai, 2003 (Petőfi Sándor Összes Művei, IV); PETŐFI Sándor *Összes költeményei: 1844. szeptember – 1845. július*, s. a. r. KERÉNYI Ferenc, Bp., Akadémiai, 2008 (Petőfi Sándor Összes Művei, V). A további költeményekhez ajánljuk a kritikai kiadás szerkesztőjének népszerű kiadását: PETŐFI Sándor *Összes versei*, s. a. r. KERÉNYI Ferenc, Bp., Osiris, 2001 (Osiris Klasszikusok).

Ajánlott irodalom:

- HORVÁTH János, *Petőfi Sándor*, Bp., Pallas, 1922.
- KERÉNYI Ferenc, *Petőfi Sándor élete és költészete*, Bp., Osiris, 2008 (Osiris monográfiák).
- MARGÓCSY István, *Petőfi-kísérletek: Tanulmányok Petőfi Sándor életművéről*, Pozsony, Kalligram, 2011.
- *Tanulmányok Petőfiről: Ki vagyok én? Nem mondom meg...*, szerk. SZILÁGYI Márton, Bp., Petőfi Irodalmi Múzeum, 2014.
- MILBACHER Róbert, *Dózsa György unokája: A Nemzeti dal közösség szemléletéről = Uő, Babel agoráján. Esszék, tanulmányok a nemzeti irodalomról*, Pécs, Pannónia Könyvek, 2015, 72–93.
- SZILÁGYI Márton, *A vers napja: Petőfi Sándor: Nemzeti dal = Uő, Hagyománytörések: Tanulmányok az 1840-es évek magyar irodalmáról*, Bp., Ráció, 2016, 225–243.

11. Komédia és a színjátszás 18–19. századi hagyományai

Kötelező szövegek:

Kisfaludy Károly, *A kérők*; Vörösmarty Mihály, *Csongor és Tünde*; Szigligeti Ede, *Csikós*

Ajánlott szövegkiadások:

- KISFALUDY Károly *Válogatott művei*, vál., s. a. r. KERÉNYI Ferenc, Bp., Szépirodalmi, 1983 (Magyar Remekírók). Vagy: KISFALUDY Károly *Válogatott drámái*, vál., szerk. KERÉNYI Ferenc, szöveggond., utószó FENYŐ István, Bp., Unikornis, 1999 (A magyar dráma gyöngyszemei, 11).
- VÖRÖSMARTY Mihály, *Csongor és Tünde: Kincskeresők: Vérnász*, s. a. r. FEHÉR Géza – STAUD Géza – TAXNER-TÓTH Ernő, Bp., Akadémiai, 1989 (Vörösmarty Mihály Összes Művei, 9).
- *Népszínművek*, szöveggond., utószó TARJÁN Tamás, Bp., Unikornis, 2003 (A magyar dráma gyöngyszemei, 14).

Ajánlott irodalom:

- WALDAPFEL József, *A Kérők mintája*, Irodalomtörténeti Közlemények, 1929/1, 48–56.
- SZILÁGYI Márton, *Mesedráma a boldogság birtokolhatatlanságáról. Vörösmarty Mihály: Csongor és Tünde*, Irodalomismeret, 2011/4, 37–41.
- GERE Zsolt, *Szebb idők: Vörösmarty epikus korszakának rétegei*, Bp., Argumentum, 2013 (Irodalomtörténeti füzetek).

12. Tragédia és a színjátszás megújítási kísérletei a 19. század elején

Kötelező szövegek:

Katona József, *Bánk bán*; Kisfaludy Károly, *Stibor vajda*; Teleki László, *Kegyenc*; Petőfi Sándor, *Tigris és hiéna*

Ajánlott szövegkiadások:

- KATONA József, *Bánk bán: (Kritikai kiadás)*, s. a. r. OROSZ László, Bp., Akadémiai, 1983.
- KISFALUDY Károly *Válogatott művei*, vál., s. a. r. KERÉNYI Ferenc, Bp., Szépirodalmi, 1983 (Magyar Remekírók). Vagy: KISFALUDY Károly *Válogatott drámái*, vál., szerk. KERÉNYI Ferenc, szöveggond., utószó FENYŐ István, Bp., Unikornis, 1999 (A magyar dráma gyöngyszemei, 11).
- *Magyar drámaírók: 19. század*, I–II. kötet, vál., szöveggond., jegyz. NAGY Péter, Bp., Szépirodalmi, 1984 (Magyar Remekírók).
- PETŐFI Sándor *Szépprózai és drámai művei*, s. a. r. VARJAS Béla, Bp., Akadémiai, 1952 (Petőfi Sándor Összes Művei, IV).
- *A magyar dráma antológiája*, I–II. kötet, s. a. r. KERÉNYI Ferenc, Bp., Osiris, 2005 (Osiris Klasszikusok).

Ajánlott irodalom:

- MARTINKÓ András, *A Tigris és hiéna körbejárása*, Irodalomtörténet, 1975/1, 49–69.
- *Vita a Tigris és hiéna körül*, Irodalomtörténet, 1975/4, 961–973.
- BÉCSY Tamás, *A zseniális tévedés: Teleki László Kegyenc c. drámájáról*, Irodalomtörténet, 1980/4, 862–896.
- BÍRÓ Ferenc, *Katona József: Monográfia*, Bp., Balassi, 2002, 111–166.

A kurzushoz tartozó ajánlott szövegek és szakirodalom:

Nem kötelező az ajánlott szövegkiadásokat használni. Általában ezek tartalmazzák a mérvadó szövegállapotot, s magyarázó jegyzeteik segítik a szövegek megértését. A kötelező olvasmányokhoz kapcsolódóan ajánlott olvasmányokat is megadtunk. Egy-egy téma iránt érdeklődők konzultáció során vagy a megadott elérhetőségen kérhetnek javaslatot speciális irányban további szakirodalomra.